

Cổ phần hóa là một tên gọi khác của việc tư nhân hóa một số doanh nghiệp nhà nước (DNNN). Đây là việc làm hoàn toàn đúng đắn. Với đất nước còn nghèo nàn như VN, nếu mãi duy trì từ tình trạng lổ lổ kéo dài của một số DNNN, đồng nghĩa với hành động mình tự làm nghèo thêm cuộc sống của chính mình. Cổ phần hóa (CPH) ngoài chuyện khiến nhà doanh nghiệp có thể chủ động vốn cho sản xuất; nó còn góp thêm số vốn ngoại tệ vào nguồn ngân sách của nhà nước. Do đó, có một đề nghị là chính phủ cần dành tỉ lệ thích

Bà Phạm Ngọc Sương, giám đốc Công ty cổ phần Hiệp An

CỔ PHẦN HÓA MỘT PHƯƠNG THỨC MỚI ĐỂ HUY ĐỘNG VỐN CHO DOANH NGHIỆP

hợp để bán cổ phiếu ra thị trường ngoài nước. Trong đó trước mắt nhà nước nên linh động phát hành một loại trái phiếu có thể chuyển đổi thành cổ phiếu dành cho nhà đầu tư nước ngoài, trong khi luật chưa cho phép người nước ngoài mua cổ phiếu của các công ty VN.

Đầu tháng 10.1994, nhà máy giấy Hiệp An (311 Gia Phú, quận 6), đã tiến hành đại hội cổ đông lần thứ I, cho việc chuẩn bị đổi tên thành Công ty cổ phần Hiệp An. Đây là doanh nghiệp nhà nước đầu tiên đăng ký làm thí điểm CPH. Tìm hiểu thêm về các bước đi từ khi còn là nhà máy, đến lúc thành công ty cổ phần, chúng tôi tìm gặp bà Phạm Ngọc Sương, Giám đốc Công ty cổ phần Hiệp An.

Xin bà cho biết đôi nét về quá trình CPH ở nhà máy giấy Hiệp An?

Bà Phạm Ngọc Sương: Theo tinh thần của Chỉ thị số 84/TTG ngày 4.3.1993 của Thủ tướng Chính phủ về việc xúc tiến CPH DNNN, và các giải pháp đa dạng hóa hình thức sở hữu đối với DNNN, chúng tôi xin đăng ký làm thí điểm CPH. Ưu thế lúc đó của nhà

máy là không thuộc loại nhà nước cần đầu tư cũng như phải nắm 100% vốn, có uy tín với khách hàng trong và ngoài nước, nhà máy mới thành lập nên giá trị doanh nghiệp không lớn, trên 90% CBCNV làm theo hợp đồng, không nợ nước ngoài và nợ khó đòi, có khả năng mở rộng cả thị trường trong lẫn ngoài nước, công nhân tay nghề cao, quản lý giỏi... Ngày 11.10.1993, Bộ tài chính thông báo chấp nhận cho nhà máy giấy Hiệp An thực hiện CPH theo đề án và điều lệ đã xây dựng. Tổng giá trị doanh nghiệp tại thời điểm 30.9.1993 được Bộ tài chính xác định là 4.793.026.855 đồng.

Nhà máy sau đó cho tiến hành vận động CBCNV mua cổ phiếu 100%. Có 2 loại cổ phiếu được bán cho CBCNV nhà máy là loại trả tiền ngay, và loại vay có lãi suất 4,8%/năm. Đến ngày 25.3.1994, Nhà máy hoàn tất việc bán số cổ phiếu gần 4,8 tỷ đồng; trong đó CBCNV mua với tỉ lệ 35%, bên ngoài mua 35%... Vào ngày 19.8.1994, nhà máy nhận quyết định của Bộ công nghiệp nhẹ về việc chuyển nhà máy giấy Hiệp An thành công ty cổ phần.

TƯ LIỆU VỀ CÔNG TY CỔ PHẦN HIỆP AN

Từ tháng 11.1993 đến ngày 25.3.1994, với vốn điều lệ là 4 tỷ 793 triệu 026 ngàn 855 đồng, Hiệp An đã bán ra 47.930 cổ phần, với mệnh giá mỗi cổ phần 100.000 đồng. Trong đó, nhà nước sở hữu 30% cổ phần, CBCNV công ty mua với tỉ lệ 35,15% tổng số cổ phần. Công chúng mua chiếm 34,85%.

Số cổ phần mà CBCNV công ty mua, được trả tiền bằng ba hình thức: (1) Mua bằng tiền mặt: 564 triệu 700 ngàn đồng. (2) Mua với lãi suất 4,8%/năm là 400 triệu 600 ngàn đồng. (3) Mua bằng tiền vay không phải trả lãi: 724 triệu 200 ngàn đồng.

Bà có kiến nghị gì trong việc CPH ở nhà máy giấy Hiệp An?

Bà Phạm Ngọc Sương: Chúng tôi chỉ mới bước vào lãnh vực công ty cổ phần. Chưa rõ kết quả sẽ thế nào. Song chúng tôi xin kiến nghị với các cấp thẩm quyền các vấn đề sau đây:

- Miễn thuế lợi tức trong 3 năm đầu tiên, kể từ ngày thực sự có lãi.

- Miễn thuế thu nhập đối với cổ tức (tiền lãi cổ phần) vì hiện nay nhà nước miễn thuế lợi tức đối với trái phiếu. Do đó nếu cổ phiếu chậm hưởng quy chế này, sẽ làm chậm đi chương trình CPH của nhà nước.

- Việc phát hành thêm cổ phiếu mới cần có các điều kiện sau: phải có dự án phát triển, phải thu đủ 100% tiền bán cổ phiếu đã phát hành. Đề nghị cho phép nhà máy có thể phát hành thêm cổ phiếu, mà không tính đến phần vay có lãi cũng như không lãi của CBCNV theo nhà nước cho phép với phần chưa thu đủ.

- Nhà máy là đơn vị thí điểm CPH, sau này khi tiến hành CPH đại trà, mà có các điểm thuận lợi hơn, đề nghị cho phép nhà máy được hưởng các thuận lợi đó.

- Trong công ty cổ phần, nhà nước chiếm cổ phần ưu thế, do vậy mong nhà nước quan tâm đến công ty trong việc vay vốn nước ngoài, trong các chương trình tài trợ quốc tế đối với các doanh nghiệp nhà nước.

Bà mua bao nhiêu cổ phiếu?

Bà Phạm Ngọc Sương: Tôi mua không nhiều. Tỉ lệ chỉ có 5% và tôi tin những cổ phiếu chúng tôi đang có sẽ ngày một có giá hơn qua hiệu quả kinh doanh sản xuất ở nhà máy.

Cảm ơn bà, xin chúc công ty cổ phần Hiệp An luôn phát đạt!

Đối với doanh gia như bà Phạm Ngọc Sương, đau đầu nhất hiện nay là chuyện tìm vốn. Lãi suất cho vay để sản xuất từ ngân hàng vẫn còn quá cao. Do vậy, với cổ phiếu thì chính việc giá của vốn bằng cổ phiếu, phải rẻ hơn giá trái phiếu và rẻ hơn vốn vay, thực sự bước đầu đã là biện pháp đầy hấp dẫn đối với nhà sản xuất. ♣

MINH TÂM thực hiện